

„Edinost“

Ishaja enkrat na dan, razun nedelj in raznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaševanje sprejema upravništvo. Naročnino in oglaševanje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se ushajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadstr.

Urednik in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 28. oktobra 1900

ob 4. uri popoldne

javen shod

v Sv. Križu

v prostorih „Konsumnega društva“

s sledečim vsporedom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

O položaju.

(Govoril profesor Vekoslav Spinčić na obnem zboru pol. društva „Edinost“ dne 14. oktobra 1900.)

(Zvršetak.)

Gospod poslanec Spinčić je završil:

Pa tudi po novih volitvah nimamo pričakovati nič boljšega, nobene spremembe v položaju.

Pri vsem tem, da je moje in mnogo drugih prepričanje, da tudi novi parlament ne bo mogel bolj delovati, nego je poprejšnji, pri vsem tem, da ni nade, da bi se moglo uvesti parlamentarno vladanje, pri vsem tem, bratje, moramo mi na teh volitvah, ki se nam bližajo, nastopiti, ako bo potrebno, še z večjo odločnostjo in zložnejše, nego kedaj dozdej. Ako bi imel parlament le osem dni trajati, ako bi imel trajati samo en dan, mi moramo v borbo složno, kakor rojeni bratje, pozabivši na vse razlike, ki vladajo morda med nami.

Pokažimo urbi et orbi, da smo tu, da hočemo biti tu, pokažimo, kakšni hočemo da bodemo, in kaj hočemo, da se nam dá.

Ideja združenja Hrvatov in Slovencev sila na dan bolj in bolj. Širi se med vedno širše sloje naroda. Tega se bojijo naši nasprotniki, in česar se bojijo oni, to mora biti dobro za nas. Pod zastavo te ideje, zvezde predhodnice boljše bodočnosti naše, pojdemo v borbo!

P O D L I S T E K 11

Zgubljen življenje.

Slika: Slavoljub Podslapinsky.

In ona zopet ni znala sama za-se, zopet ni umela, kje je, kaj se žno godi.... Ko je pa Henrik odšel, je ona zopet jokala in zopet je imela nemirne sanje. Zopet je sanjala da stoji pred onim velikim brezdnom, v katerega jo potiska ona pošast, katera ima obraz Henrikov. Drugi dan pa je zopet hodila okoli potrta, obupana. In zopet se ji je dozdevalo, da govore služabnice in služabniki le o njej, da si skrivnostno šepetajo in pripovedujejo njene grehe, da kažejo s prstom nanjo, češ, pogledjte jo, taka je, tako živi....

In tako se je niže in niže pogrezala v sramoto....

Glas vesti pa je Henrik znal na premeten način udeševati v njej in Micika je tavela kakor kakov avtomat, kakor kakov stroj. Če je bilo treba peti, je pela, če se je bilo smejati, se je smejala. Ali ko je bila sama, že je v njenemu sreću glodal črv, kateri jej ni pustil niti trenutka srečnega, brezskrbnega življenja. Neko temno čutstvo jej je vedno govorilo, da vse to bo imelo sila žalosten konec....

Pojdimo vsi v borbo proti krivici in za pravico, v borbo proti onim, ki nas hočejo pregnati z naših tal, ki nam jih je osoda dala! Pojdemo v borbo proti onim pri nas, kateri pozdravljajo «svojega» kralja v Rimu, in proti onim drugim tudi pri nas, kateri javno in svečano izražajo željo, naj hiša Savojska izvrši čim prej svojo nalogo. Pojdemo v borbo proti onim, ki razsipajo naš denar, denar davkoplačevalcev, za širjenje brezverstva, nemorale pokvarjenosti! Hajd v borbo proti onim, ki se sklicujejo na nekaj nekake stare kulture, a so proti vsaki naši kulturi! Proti onim, ki smatrajo za koncesije ono, kar bi nam morali dati po pravu in zakonu! Proti onim, ki se sedaj, ko so Trstu dali talijansko lice, sklicujejo na to italijansko lice Trsta, ter hočejo, da bodi vsa dežela italijanska! Pojdemo v borbo proti onim, ki hočejo, da se obvaruje nekako posestno stanje — Besitzstand — stato di possesso — katero stanje pa imajo po kričeči krivici!

Pojdimo v živo borbo proti onim, ki iz nekkih namišljenih viših ozirov zatirajo nas Hrvate in Slovence; proti onim, ki uničujejo en del prebivalstva, nas! In sicer le zato, da bi pridobili drugi del prebivalstva, naše sodeželane druge narodnosti! Proti onim, ki nas na korist Italijanov, celo inozemcev, uničujejo v materijalnem in moralnem oziru! Pojdemo, v borbo proti krivemu poročevanju navzgor v borbo, proti krivemu liberalizmu, proti farizejstvu, proti laži, proti krivici! Proti gospodajoči kliki in njenim zaščitnikom! Storimo vsi in vsakdo svojo dolžnost — in potem mora krivica prenehati in pravica zavladati! Potem mora priti črni dan onim, ki delajo ob naši glavi, mora prenehati prevlast in sila in zavladati ravnopravnost in pravo. Dandanes se narodi ne dajo več uničiti.

Svaka sila do vremena, a Bog pravice do vjekova!

Bosanske železnice.

Ko smo se nedavno temu na tem mestu bavili z vspehi, ki jih Madjari morejo beležiti z vso pravico že nekaj let sem, rekli smo že, da njihova današnja hegemonija, ne imajoča moralne podlage, ne more biti trajna. Sodbonosni dan poloma se približuje vsled razvijanja dogodkov na Vztoku. Madjari gledajo, da bi te dogodke, kakor vedno do se-

Henriku pa mej tem ni bilo mari, kaj teži Micikino dušo, njemu je bilo dosti, da je zamogel ustrezati svoji pohotnosti, da je zamogel pripovedovati svojim, njemu sličnim tovarišem, kako imenitno se — zabava....

XII.

Stari Orsini je bil v svojem komptoarju. Stal je upognjen nad svojimi trgovskimi knjigami, premetaval liste knjig tje in sem, si izpisoval, jemal v roke jedno knjigo za drugo, jo odlagal.... On je računal. Sešteval je, odšteval, množil in delil. Vmes pa je zmajeval z glavo in čimdalje je računal, tembolj je zginjala rudečica iz njegovega obraza. In na mesto rudečice je začela stopati smrtna bledest, iz obraza mu je bilo čitati strah in obup....

Njegova tvrdka je bila močna, ko je on prevzel trgovino v svoje roke. Aktiva so pressegala pasiva skoro za jeden milijon in v začetku mu je šlo vse po godu. Ali njegova soproga se je hotela izkazovati bolj, nego je to možno soprogi tudi najbogatejšega trgovca.

Najprvo je moral po zahtevi svoje soproge sezidati krasno palačo in s tem je moral odtegniti trgovini par stotisoč, kar se je

daj, obračali na svojo korist, in to jim pojde morda izpod rok še za nekoliko časa. No, moč prirode in prirodnega razvoja bo slednjič vendar močnejša od vseh njih umetnih in prisilnih sredstev. To vidimo te dni v vprašanju, ki se nam zdi jako simptomatično, in sicer v vprašanju bosanskih železnice. Tega vprašanja ni smeti motriti izolirano, ampak v kompleksu z vsem balkanskim problemom, ako hočemo, da vidimo vso njega važnost.

Madjari so do sedaj zmagovali se svojimi zahtevami, v kolikor se tiče sméri, danes pa se zdi, da morajo popuščati tudi oni. Že leta 1860. se je delalo na to, da se Split zveže z železniško mrežo monarhije. Priključek naj bi bil pri Ogulinu. Ko je bila Bosna okupirana, so vsi interesirani faktorji zahtevali, da naj se železnica ne zida do Ogulina, ampak preko Bosne do Novega, na hrvatsko-bosanski meji. Avstrijska vlada je pritrdila temu stališču in je v ta namen zgradila črto od Splita do Drniša, katero je pozneje podaljšala do Knina. Ta progá, ker ni imela priključka, je pasivna za kakih 40.000 gld. na leto. Ko bi se ta železnica podaljšala do Novega ter tako priključila železniški mreži monarhije, bi trošek znašal kakih 10 milijon goldinarjev, ali s tem bi progá postala aktivna. Madjari, kakor so se popred upirali priključku pri Ogulinu, so se istotako pozneje upirali priključku pri Novem. Avstrijska vlada se je morala umakniti pred njihovim odporom. Ves ta odpor Madjarov je izhajal iz gledišča, da bi železnica Split-Knin-Ogulin kolikor Split-Knin-Novi koristila Splitu na škodo Reke. No, čim je bila Bosna okupirana, trebalo jo je vendar zvezati z morjem. Mesto železnice do Splita, zgradili so železnico Sarajevo-Mostar-Metković in to z velikimi stroški, ker so morali uravnati Neretvo, ki še sedaj vsako leto požira sila denarja. Bosanska uprava je lahko uvidela, da ta železnica ne odgovarja svojem namenu. Alina drugo stran se bosanska uprava ni čutila tako močno, da bi zlomila odpor Madjarov proti progí Split-Knin-Novi. Kallay je tedaj došel do ideje, da se Split združi z Novim, ali ne v tej ravni sméri, ampak preko Bugojna. Železnica, ki bi iz Splita preko Aržana došla do Bugojna, bi se tu razdvojila ter bi jedna veja nadaljevala do Sarajeva, a druga bi se obrnila proti severu do Novega. On je mislil, da Madjari ne bodo imeli prigovorov proti tej progí, z ozirom v to, da je od Novega

občutno poznalo. Vendar je s kreditom svoje firme kmalo popravil oni primankljej.

Ali njegova soproga si je uredila palačo, kakor kaka knežinja, najela si je cel trop služabnikov in služabnic, katere je tudi več nego po knežje plačevala. Tudi sicer je bila skrajno potratna. Tisoče in tisoče na leto je porabila za svoj «dvor», tisoče in tisoče za obleko in druge mogoče in nemogoče stvari. On jej je pač predočeval, da to ne gre, da tako ne more iti, da njih gnotne razmere, da-si so dobre, vendar niso tako sijajne, da bi bila možna taka potrata, a ona je ostala neizprosna. Ona je bila vzgojena v blagostanju, ni poznala bede, ne siromaštva, ne pomanjkanja. Hrepenela je po sijaju, zahtevala je sijaja, ni vpraševala, od kje naj pridejo potrebna sredstva. In njen soprog ni imel poguma in samostojnosti dovolj, da bi njej odrekal, kar je zahtevala. In čim mehkejši je bil on, tem trša, tem neizprosnejša je bila ona, tem gorostasnejše so bile nje zahteve. On pa se je udajal in udajal. Slednjič pa je nekega dne s strahom opazil, da dohodki njegove trgovine ne zadostujejo več za pokritje izdatkov, ki jih je delala njegova soproga.

(Pride še.)

vega veliko laglje do Reke nego do Novega do Splita preko središča Bosne, po tako dolgi in zakrivljeni poti. Interesirani faktorji so pritrdili Kallayevi ideji. Pridrutila se jej je tudi avstrijska vlada, ki je tako zastoj sezidala železnico Split-Knin, pa se je pokazala pripravljeno, da sezida progó v drugi sméri, od Splita do Aržana na dalmatinsko-bosanski meji. V tem zmislu je tudi državni zbor predlaskim sklenil dotični zakon. Ali Madjari so bili nasprotni tudi progí v tej sméri, ker so menili, da bi ista na vsaki način bosansko trgovino navajala na Split.

(Zvršetak pride.)

V Trstu, dne 25. oktobra 1900.

Infamije »Grazer Tagespost«.

Ker je nedavno temu »Süddeutsche Post« dokazala, da Slovenci morejo staviti svoje zahteve tudi v imenu kulture, se je rogala »Grazer Tagespost«, da Slovani so se udeleževali kulturnega dela s tem, da so gledali od daleč, kako so to delo opravljali — drugi. Slovani da nimajo torej nobenega deleža na tem delu in torej tudi nobene pravice, da bi v imenu kulture stavili kake zahteve.

To je infamija. Je potajevanje zgodovinskih dejstev, to je falzifikacija zgodovine! Zgodovinsko dejstvo je, da so bili Slovani prvotno že poljedelski narod, torej element miru in dela in dosledno kulture. Oni so bili element kulture že tedaj, ko so bili Germani divjaški in vojevit narod v strah in grozo vsem drugim. Zgodovinsko dejstvo je torej, da so Germani baš zato mogli zmagovati Slovence, nadvladovati jih, raznarodovati jih in jih proganjati z njih starih selišč, zgodovinsko dejstvo je, da je velik del Evrope, kjer se danes šopiri oholi German, le jeden velik slovenski grob, le zato, ker je bil Slovan element miru, dela in — kulture, nevajen boju in orožju, nesposoben za odpor, dočim je bil German silovit, vojevit, agresiven.

A zgodovina nam pripoveduje tudi o dobi invazij Turkov, o časih, ko se je vsa Evropa tresla pred azijskim barbarstvom. Kdo je bil takrat najbolj izpostavljen tem divjaškim napadom, kdo je bil — po izrecnem pripoznanju rimskih papežev — »anti-murale« krščanstva, in torej branitelj evropske kulture? Mi Jugoslovani smo bili to!! Mi smo bili tisti jez, ki je odbijal azijske napade! Naši pradedje so morali skozi stoletja s puško v roki opravljati službo evropske — kulture. Mi smo bili žrtev, mi smo se morali odpovedovati kulturnemu delu v obrambo kulture. Radi kulture smo morali zaostati v kulturi. Zaostali smo v kulturi v ta namen, da sose mogli drugi narod i kulturno mirno razvijati!! Mi Slovani smo doprinesli največ žrtev za evropsko kulturo, imamo torej ogromnih zaslug za kulturo! Evropa nam bi morala biti hvaležna in bi morala že iz hvaležnosti podpirati in povspeševati naša kulturna stremjenja, idoča za tem, da s podvojenim delom popolnimo kar smo zamudili v kulturi, ne po svoji krivdi, a radi — kulture! Evropa bi nam morala biti hvaležna in bi morala z vsemi simpatijami spremljati sedanje naše kulturno delo! Hvaležnost, o ti sveta nebesa, te ne poznajo naši Nemci. Oni se nam še rogajo sedaj in nam govore, da nimamo nikake pravice, kaj zahtevati v imenu kulture! Pravijo, da smo le — gledali druge na kulturnem delu. Ali mi vemo, mi se zavedamo in se bomo zavedali bolj in bolj, in zgodovina govori tudi, kaj in koliko smo mi storili za evropsko kulturo! V tej zavesti govorimo tudi in govorili bomo vedno glasneje, zahtevali svoja prava baš v imenu človeške kulture in bomo slovesno protesto-

vali proti temu, da nas German hoče tlačiti v imenu kulture! Kdor nas hoče tlačiti v imenu kulture, ta vrši zločin na — človeški kulturi!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. oktobra 1900

Volilno gibanje. Volitve v Trstu. Iz uradniških krogov nam pišejo: Volitve poslance v drugem kolegiju, kjer volijo državni uradniki, se Slovenci dosedaj nismo udeleževali. Slovenskim volilec je bilo navadno izbirati med progressovim in med konservativnim kandidatom. Izbera mej temi dvema je bila zelo težka. (Ali pa lahka, kakor se že hoče. Op. ured.) Ako se ozremo na zadnje volitve v državni zbor, izbirati nam je bilo mej enim d'Angeli-jem, katerega je bila proglasila progressova stranka, in enim Burgstallerjem, katerega so proglasili konservativci. Zlasti slovenski e. kr. uradniki bili so v zelo močnem položaju s tema kandidaturama. Angeli pristaš progressove-irredentovske stranke — in takemu naj dajo Slovenci svoje glasove?! A Burgstaller, konservativce, ni imel na onem shodu, ki ga je bil sklical in na katerem se je priporočal e. kr. uradnikom, drugega važnejšega opravila, nego proslavljati laško kulturo, laški jezik itd. Sploh pa se je Burgstaller moral omiliti zavednim volilem III. razreda tudi s tem, da je o zadnjih volitvah v mestni svet kandidiral na svojo roko proti slovenskemu kandidatu, podpiran od irredentarjev, in da misli tudi o sedanjih volitvah zopet na dan se svojo kandidaturu v okolici proti slovenskemu kandidatu, podpiran zopet od prejšnjih.

Ker je g. Burgstaller večen kandidat v II. kolegiju za državni zbor, mogoče je prav lahko, da ga najdemo zopet. In slovenski uradniki naj bi dali njemu svoje glasove? Ako pa postavi progress svojega kandidata, naj damo li temu glasove? Nikdar!

Moja misel je ta: postavimo si sami svojega kandidata, glasujmo vsi kompaktno zunaj in če tudi z njim ne prodremo, bodo naši glasovi vsaj v protest proti jednemu in drugemu.

Kdor je mojega menenja, naj se oglasi, ker dosti časa smo delali tlako drugim.

Volilec III. razr. ozir. II. kolegija.

Sinoči je bil zaupen shod »Progressove« stranke. Siptomatično in značilno za sedanje stanje te stranke pa je, da so ta shod sklicali — izvzemši morda Benussi in Vianellija — sami dii minorum gentium, možje, ki stojijo v drugih vrstah. Benussi je razkladal, zakaj je progressova stranka pred tremi leti sklenila, da odstopi od politike abstinence ter aktivno poseže v volilno borbo. Ker vzroki, ki so doveli do tega sklepa, še vedno trajajo, ostane tudi sklep v veljavi. Benussi je predlagal torej: da se vnovič potrdi italijanstvo dežele, naj se skupno z Democra-tico za predstoječe volitve osnuje volilen odbor. Hkratu so tudi imenovali tiste možje — zopet skoro same dii minorum gentium —, ki naj od strani progressa vstopijo v skupni odbor.

Spaja se torej počasi dalje, kar se prav za prav nikdar ločilo ni. Jedna vez je bila vedno, ki jih je spajala, ta vez jih spaja tudi danes, ker je neporušna: so. raztvo do nas, ker jim motimo in kalimo tisto fikcijo: izključno italijanstvo Trsta. Za to fikcijo pojdejo skupno v boj, skupno sovražstvo jih bo spremljalo v tem boju, a produkt sovražstva more biti le — krivica.

H krizi. Včeraj še je »Neue Freie Presse« zasmehovala sestanek pristašev veleposestva »Slovanske krščansko narodne zveze« in desnega centra in pa prizadevanje, da bi bi zveza teh treh skupin postala kristalizacijska, točka za združenje vseh skupin prejšnje desnice. Ali čez noč je prišlo dunajskemu listu spoznanje, da bi ta zveza se svojimi prizadevanji mogla vendar postati nevarna in da stvari ni smeti prezirati. To iz različnih vzrokov. V prvoda bo zveza štela kakih 60 členov in to je činitelj, s katerim treba računati na vsaki način. In sploh da more češko plemstvo vsaki kombinaciji, v kateri se nahaja, pridobiti politično veljavo. Ali glavni in pravi vzrok, da se dunajskemu listu ta nastojajoča tvorba vidi kakor da se je na obzorju prikazal oblak, pride še le.

Levičarji trdijo vedno, da le osamljen je Čehov je edino sredstvo, ki nas more rešiti iz zagate, v kateri se nahajata parlamentarizem in država. V resnici pa mislijo le na-se: da bi se le po osamljenju Čehov mogli vihteti svoj bič nad Čehi in vsemi drugimi Slo-

vani. Glavni namen prizadevanju veleposestnikov pa da je ravno ta, da pridobe prijateljev sebi in s tem tudi — Čehom, tako, da Čehi ne ostanejo osamljeni. Zato je jelo skrbeti »N. Fr. Presse«. V tej skrbi židovskega lista pa naj bi bodoči slovanski zastopniki videli migljaj, kako jim je urediti bodočo taktiko. Kajti, kjer je za »N. Fr. Pr.« oblačno, tam je za nas gotovo jasno.

Dogodki v Kitaju. Neki avstrijski diplomat je napisal v »Information« nastopne vsega uvaževanja vredne opazke:

Ali zamerite patrijotu, ako odkrito pripoveduje svoje bojzani? Jaz pripadam k najodločnejim pristašem trozveze, ker jo med vsemi možnimi političnimi kombinacijami smatram najprikladnejšo avstrijskim interesom. Ali udajanje nemškemu vodstvu, brez vsake lastne volje, se mi vidi nevarno. Nemška država se je spustila v Kitaju v silno akeijo, katere zaključek je nedogleden. Rusija in Zedinjene države si prizadevajo, da bi umaknili zopet, kar sti zastavili v tej igri, Francija pojde v odločilnem trenutku z Rusijo. Anglija ima velikan-ske interese v Kitaju, da nikakor ne more tam abdicirati, in iz različnih vzrokov ima morda celo interes na tem, da je Nemčija močno angažirana. Ali mi? Naši lastni interesi v Kitaju so jako mali; politički jednaki ničli, gospodarski, žal, jako skromni. Vzlic temu smo se angažirali tam, smo poslali tjakaj možta in nam bo končno — pomislimo le na Kreto in koliko nas je stala — poravnati jako izdaten račun. Ali ta stran še ni najnevarnejša. Čim smo angažirani v nemškem zmišlu in pod nemškim vodstvom, lahko pridemo z drugimi vlastmi v nasprotstva, za katera bi sicer ne bilo nikakega povoda. Najnevarnejše na stvari pa je, da je Nemčija sama obtičala v Kitaju in bo zapričeto akeijo težko dovesti do vspešnega cilja. Ako diplomacija ne more priti s kitajskim dvorom na čisto — bo grof Waldersee še manje mogel. Možno je porušiti Peking, ali ni možno bežati za kitajskim dvorom, in Kitaja ni možno ni prisvojiti si, ni deliti. Kitaj je prevelik in preneprivočen. Morda bi se dala stvar rešiti s kakimi stotisoči mož, ali teh Nemčija ne more spraviti preko svetovnega morja. V to nima ni mornarskih ni denarnih sredstev. Tako vidimo Nemčijo angažirano v jako nevarni stvari onkraj velikega morja. S tem je nje akeijska moč v Evropi primerno zmanjšana, to se pravi, da je trozveza v Evropi šibkejša za toliko močij, kolikor jih je vezanih v Kitaju. To je nevaron moment. Zdej je v Evropi vse mirno, ali če ne ostane vse mirno — kaj potem?

Tržaške vesti.

Osebnost. Namestnik grof Goëss se je vrnil v Trst ter je včeraj zopet prevzel vodstvo namestniškega poslovanja.

Imenovanje in premeščanje. Tak. deželno višje sodišče je imenovalo konceptnega vežbenika tržaškega finančnega ravnateljstva, Alberta Albertija, avskultantom ter premostilo kancelista Josipa Sanio z Vološkega na sodišče v Lošinj.

Tržaški mestni svet bo imel jutri, v petek, dne 26. t. m. ob 7. uri zvečer svojo javno sejo.

»Amen«! Pišejo nam: Pred dobrimi tremi leti, ko so bile zadnje državnozbornske volitve, smo čitali na transparentih tu in tam po Trstu besedo »amen«. To besedo si mogel videti po oknih raznih Lahonov, zlasti pa na sedežih raznih italijanskih društev. Slavje, ki so je priredili naši nasprotniki, ko so nam ukradli edini državnozbornski mandat, bilo je tako, da je izgledalo kakor bi bila z istim dnevom tržaškim Slovincem podpisana smrtna obsodba! Mi se nismo smejali, ker smo le predobro čutili v duši, kaj nas je zadelo, prisegali pa smo si, da se za prihodnje volitve pripravimo resnejše in energičnejše.

O zadnjih volitvah je magistrat neštevilno naših izpustil iz volilnih list in je upisal neštevilno takih, ki niso imeli pravice voliti! Kar je bilo pa še hujše, je bilo to, da se naše mestno ljudstvo ni udeležilo volitev v taki meri, kakor bi se bilo gotovo udeležilo, ako bi bilo nekoliko bolj — zavedno! Cele kope volilnih legitimacij je ostalo v rokah nasprotnikov, ki so vse porabili s pomočjo plačanih volileev-agentov. Kar ponujali so take legitimacije. In vse to je omogočila premala zavednost našega ljudstva! Takí so le

premnogi! V dobi reklamacij se ni zganil, ko pa je napočil dan volitve, je tekal od Ponerja do Pilata, da bi vdobil — volilno pravico!

Magistratovi uslužbenici so, namesto da bi raznašali legitimacije strankam, kar zapisavali v svoj zapisnik »irreperibile«! Kaj pa se je zgodilo z dotičnimi glasovnicami?! Tega ne treba praviti.

Da se ne bo zopet godilo tako, naj vsakdo, čim bodo liste izložene na upogled, pohiti na magistrat, kjer naj pogleda, je-li upisan in ali je upisan pravilno! Ako storite tako, vsi vi slovanski možaki, ki imate pravico voliti — boste videli kak »Amen« pokazemo onim, ki so nas menili mrtve že o zadnjih volitvah!

Žal, da se moramo bati, da tudi sedaj ne bodo vsi naši vršili svoje državljanske dolžnosti! Žal, da mi nimamo moči, da bi mogli zabraniti magistratu, da ne bi tudi laških podanikov upisoval mej volilee in izpuševal naše, kakor se je zadnjič faktično godilo: ali tudi te žalostne prikazni zginejo počasi, ako se bomo odločno gibal in vsi vršili svojo dolžnost.

Koliko je veljal gori omenjeni »amen«, je razvidno tudi iz straha (deloma hlinjenega, deloma pa tudi resničnega), ki ga naši »dobri« sosede kažejo sedaj pred volitvami! Oni vedo sicer, da zmagajo tudi to pot s pomočjo poznanih mahinacij, ali fakt je, da sedaj priznavajo ekzistenco Slovanov v Trstu, kar v normalnih časih — taje! Delajmo in poučujmo narod, da ga rešimo iz krepiljev vraga!

V navadi je že, da nam »Primorski list«, kadar ne ve odgovoriti drugega, očita: »Edinost« je konfuzna! Po tem cenem sredstvu je posegel tudi v svoji številki od 18. oktobra v odgovor na našo notico, v kateri smo ožigosali način, kakor je ta list opravičeval laške inicijale na škofjski palači, povodom razsvitljave v proslavo obiska cesarjevega. Mi smo dokazali, da se je »Primorski list« postavil na čudno stališče: da je še najmanjše zlo, ako se jezé Slovenci, če se že sploh mora kdo jeziti!

»Primorski list« pa nam odgovarja s »konfuznostjo« »Edinosti«. Najbolji odgovor bo torej, da še enkrat ponatisnemo ono ožigosano notico v goriškem listu. Ista se glasi:

»Katerega jezika naj bi se bil pa poslužil Nj. Em. kardinal? Ali morda slovenskega? Potem bi bili ital. liberalci prav tako pisali o njem, kakor piše »Soča« zdej. Morda nemškega? To bi bilo isto! Čujmo, kaj pravi »Soča«! Eminenega kardinal bi se bil lahko poslužil latinskega jezika! Toda vprašamo razsodno občinstvo, ali bi bilo v narodnem oziru s tem kaj boljše? V narodnem oziru gotovo nič, ker se Italijani bahajo ravno z latinsko kulturo. Trditi, da je latinski jezik internacijonalen, morejo le ignoranti okolu »Soče«. Ali je morda tudi staroslovensčina internacijonalen jezik? Če se sv. cerkev poslužuje pri svojih obredih latinskega jezika, ne dela tega iz narodnih ozirov, ampak iz drugih tehtnih in priznanih razlogov! Ne smesimo se tedaj!»

Čitatelji naj sodijo sedaj! Ali ni tu dovolj jasno povedano, da njegova eminenca se ni mogel poslužiti ni nemškega, ni slovenskega jezika, ker bi se potem Italijani jezili. Iz tega mora sklepati vsakdo, ako zna le do pet šteti, da je bilo še najbolje tako, kakor je storil, da se je poslužil laških inicijalov, če prav so se Slovenci jezili! Taka dedukcija ne pomenja prav nobene »konfuznosti«, ampak je logična in se usiljuje sama po sebi! Prav tako je in nič drugače: če se že mora kdo jeziti, potem je najmanjše zlo, če se jeze Slovenci!!

»Mlinar in njegova hči« se bo predstavljala v Škednju dne 1. novembra in v Barkovljah dne 2. novembra popoldne na korist družbe sv. Cirila in Metoda in Nikolajevga zavoda.

G. dopisnik »Edinosti« od dne 22. t. m. odobrava sicer misel, da se uprizoni ta zaloigra, vendar pa čitamo med vrstami, da bi raje imel kako drugo, modernejšo igro. Mi sami bi želeli iznenaditi sl. občinstvo s kako posebno novostjo. In če je res ljubitelj dramatike, mu mora biti tudi gotovo znano, da smo se že začeli učiti »Rokovnjače«, upaje, da za uprizonitev te igre dobimo gledališče ali vsaj dvorano. Osebnost smo šli prositi dvorane, prav na zvijačen način pod krinko — internacijonalizma. A veste, kaj mi je rekel tajnik gledališča »Rossetti«?

»Obzalujem, a sklenili smo v neki seji, da ne damo Slovincem ne gledališča, ne dvorane, in to radi javnega menenja. In pa, oprostite, da vam rečem: V tolikih letih, kar prosite in plačujete naše dvorane, bi vendar lahko imeli že svojo lastno. In potem se še bahate se svojim rodoljubjem!« To so doslovne besede gospoda tajnika. Kako mi je bilo pri duši na te besede, si lahko mislite!

Vprašali smo gledališče »Armonia«. Odgovorili so ravno tako, da če dajo gledališče Slovincem, ga Italijani bojkotirajo.

Če misli kdo, da bi spretnješe postopal, prosimo ga, naj to stori in pridobi dvorano ali gledališče. Zgube gotovo na bo imel, kajti vsi Slovenci gotovo store svojo dolžnost in ne puste dotičnika na cedilu. To smo objavili, ker smo čuli nekatere, da se jim zdi nemogoče, da ne bi mogli dobiti gledališča ali dvorane. Prosimo še enkrat, kdor misli, naj poskusi in izid naj pove v Nikolajevem zavodu, ulica Stadion št. 19, I. n.

V tako žalostnih razmerah smo opustili torej misel na »Rokovnjače« in prirejali smo male igrice v »Slovanski čitalnici« in drugod po okolici. Te dni smo dobili nujno pismo iz Ljubljane od glavnega vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, naj ženska podružnica kaj pošlje, ker novembra mora družba plačati 4000 (štiri tisoč) kron, a gotovine ima 170 (sto in sedemdeset) kron. Kaj smo hotele? Zbrale smo vse moči lanskega leta, da uprizonimo hitro, zdej za praznike, »Mlinar in njegova hči«. Kajti za to igro imamo vsaj slikarje (in te nas staneje za vsako novo igro razmerno veliko denarja). Zbrali smo si tudi Škednj in Barkovlje, ker tukaj sta dvorani in odra primeroma velika, tako, da za silo se more udeležiti predstave tudi 1000 ljudi. (Pri sv. Ivaan ne bo zdej predstave. Priredimo pozneje kako drugo.) Mi jih ne pričakujemo tisoč, a vsaj polovica jih mora biti v vsakem kraju.

Zdej poskusimo in če bomo videli, da se izplača, da je občinstvo res zavzeto za stvar, tedaj se lotimo kakega modernega dela. Volje in poguma imamo. Vse je odvisno od sl. občinstva, če nas bo hotelo podpirati.

Jedna v imenu vseh.

Zapriseganje prometnega objekta električnega tramwaya. Včeraj so zaprisesgali prometno objekte tuk. električnega tramwaya v navzočnosti odposlanca železniškega ministertva, vladnega svetnika Roberta Barona in ravnatelja tramwayske družbe, inženjerja Wigny-ja.

Psevd — misijonarja, o katerem smo poročali včeraj, da izvablja donese v »misijonarske« svrhe, so aretirali včeraj v starem mestu. Pravo ime mu je Jakob Bruckhuber, rodom iz gorenje Avstrije.

Aretilanje. Pol. oficijal gosp. Titz je včeraj aretilal služkinjo Alojzijo Kandolf doma s Koroškega, ker je okrala dve rodbini, pri katerih je služila. Skupna škoda znaša kakih 400 kron. Isti oficijal je kmalu potem aretilal tudi teto imenovane, Marijo Kandolf v Škednju, pri kateri je našel več ukradenega perila in zastavnih listkov o predmetih, katere je nezvesta služkinja bila ukradla in zastavila.

Zgubljena hranilna knjižica. Neki posestnik z Opčin je včeraj med 1. in 2. uro popoldne na poti od kolodvora v ulico Coroneo zgubil hranilno knjižico, glasečo se na 8000 kron.

Na delu je ponesrečil včeraj 43-letni P. Schiavon. Delal je na nekem lesnem skladišču, o čemer mu je padel na nogo težek hloed in mu jo zlomil. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico.

Glavna razprava proti Rihardu Camberju se je pričela danes ob 9. uri zjutraj. Državno pravdnitvo je zastopal drž. pravdnik dr. Chersieh, branitelj je bil — mesto g. dra. Rybářa — g. dr. Slavik. Pritisk od strani občinstva je bil ogromen, tako, da je bila mala dvorana natlačeno polna, a večina došlih niti niso dobili prostora. Camber je obtožen javnega nasilstva potom izsiljevanja po § 98. b kaz. zak. in sicer ga toži državno pravdnitvo, da je pred kakimi 10 leti pretil nekemu Domeniku Guetzu, da mu mora vrniti zastavljeno uro, in 5 slučajev, ko je z zunanjem od raznih oseb izsilil denar. V utemeljevanju obtožnice pravi državno pravdnitvo, da je obtoženec imel ta zistem, da je najprej v svojem listu strašil svoje žrtve, da jim bo škodoval na časti. Te čine je torej kvalificirati po gori označenem kazenskem zakonu.

Danes do 2³/₄ ure popoldne — s presledkom pol ure popoldne — je trajalo za-

sliševanje prič in obtožena o dveh fiktih in sta se zaslila obtožene in glavna priča o dveh drugih slučajih. Sodišče je zavrnilo predlog branitelja, da se isto izreče nekompetentnim ter odstopi pravdo porotnemu sodišču. Razprava se je nadaljevala ob 5. uri in prične jutri zopet ob 9. uri v svrhu zaslišanja nedoželga svedoka Demetrije Bletta, kateri danes ni došel.

Dražbe premičnin. V petek, dne 26. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Foscolo 1, hišna oprava; Vrdela 91, vozovi in konji; ulica Barriera vecchia 12, kože; ulica S. Lazzaro 15, oprema v zalogi in razglednice; Vrdela 747 in 614, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 11,6, ob 2. uri popoldne 18,7 C°. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 763,1 — Danes plima ob 9,36 predp. in ob 10,39 predp.; oseka ob 3,36 predpoludne in ob 4,8 popoldne.

Pozor! Dne 27. t. m. se bo vršil občni zbor gostilničarske in krčmarske zadruge. Na dnevnem redu bo tudi dopolnilna volitev 7 odbornikov.

Kakor se nam poroča, bo na volitvi več strank. Mi priporočamo našim gostilničarjem in krčmarjem, naj se vsi udeležijo tega zborovanja.

Za eventuelna pojasnila se je obrniti do g. Weberja, lastnika »Csarde« na Acquedotto, ali pa do gospoda Trevna, gostilničarja v Rojanu.

Veselia ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je vendar vršila v nedeljo 11. t. m. v Rocolu v zvezi z groznemu ualivu. V veliko začudenje naše prišlo je skoraj kakih sto ljudi, ne vstevši Kolašev, ki so, kakor vedno, lepo peli. Kaj naj rečemo o vrljih Škedenjcih, ki so vsi prišli in tamburali tako lepo, da bi jih človek kar poslušal. Izenadila nas je tudi vrlja deklamovalka g. Tončka Odinal, ki je sočutstvom deklamovala »Blagovestnikom«. Krona veselice je bila, kakor vselej, igra. Odlikovali so se na istej naši nadarjeni diletantje od sv. Marije Magd. spodnje. Bog živi in Bog plačaj vsem!

Po predstavi je bila animirana zabava. Tamburalo se je, pelo in — napijalo (gg. Kamušič in Čotič) zlasti vrlim boriteljem iz I. okraja, Škedenjem in Magdalenčanom, ki se ne plašijo nobenega vremena, ako so poklicani na narodno delo. V imenu teh vrljih rodoljubov je zagotovil g. Anton Miklavc, da hočejo tudi v bodoče vsikdar radi slediti vsakemu narodnemu pozivu.

Stroškov pa, ki smo jih imeli z napravljanjem odra, tiskovinami in stražarji, nikakor nismo pokrili. Zato naj si misli vsakdo, da te veselice niti ni bilo in naj pride te praznike k predstavi »Mlinarja« in potem še vsaki, ki jo priredimo za družbo sv. Cirila in Metoda.

Tržaško trgovsko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 28. oktobra 1900 v dvorani slovanske čitalnice v ulici S. Francesco št. 2 prvi plesni venček, na katerem bo sviral Vukovarski tamburaški zbor v narodni noši. Začetek točno ob 5. uri ter bo ples trajal do polnoči. Ustopnina za povabljeni 1 krono, za člene 40 st.

Vesti iz ostale Primorske.

× Izpiti usposobljenosti na c. k. ženskem učiteljskem v Gorici za obče ljudske in meščanske šole se prične letos — kakor čujemo — dne 5. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj.

× Nova brzajavna postaja. Dne 23. oktobra 1900. odprla se je v Ločniku, političnem okraju Gorica, nova brzajavna postaja z omejeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštnim uradom.

Vesti iz Kranjske.

* Precej močan potresni sunk so občutili v ponedeljek ponoči v Zagorju na Pivki. Dve sekundi trajajoč potres je naznanilo zamolklo podzemsko bobnenje.

* Slovenska umetniška razstava v Zagrebu. Odbor umetniškega društva v Ljubljani je ugodil pozivu »društva Hrvat. umjetnika« ter se sedanja razstava dne 1. decembra t. l. prenese v Zagreb, kjer se ond. otvori dne 15. decembra slovenska umetniška razstava. Odbor pozove vse slov.

umetnike, da se vdeležijo te razstave tudi z novimi deli. Vse stroške so prevzeli Hrvatje. Istočasno razstavita ond. tudi sarajevski slikar Leon Arnd-Čeplin in Čeh Mucha. Razstava bo v umetniškem domu.

Štajerske vesti.

— Na nad 200 novih krajih so zasledili na Štajarskem žile premoga. Češka »Živnostenska banka« je prijavila to celjskemu rudarskemu svetu ter je že došlo čeških strokovnjakov tehnikov. Čuti je, da na teh novih mestih kmalo prično s kopanjem premoga.

— »Pomota« se je vrnila v celjski volilni imenik. Ondi so sicer že vpisani vsi oni avskultantje, ki so se prišli v Celje — učiti slovenščine (!), a — najbrž vsled velike naglice — izpuščenih je cela vrsta slovenskih obrtnikov in drugih slovenskih volilcev. Merodajni slovenski krogi so bili seveda tako uljudni, da so opozorili magistrat na to gotovo — ljubo pomoto ter prosili, da se ista blagohotno popravi...

— Osebna vest. Finančni koncipist v Mariboru, g. dr. Jos. Povalej, je imenovan finančnim komisarjem.

Razne vesti.

Zapriseganje vojakov-novincev. Dne 1. novembra t. l. položijo letošnji novinci v vseh garnizijah svečano prisego zvestobe.

Zdravje papeža Leva XIII. Iz Rima javljajo 24. t. m.: Na nasvet zdravnikov je bil papež včeraj ves dan v postelji, ker se je čutil utrujenega vsled napovov o sprejemanju tekem zadnjih dni. Vendar je sprejel, kakor navadno, državne tajnika, kardinala Rampollo in njegovega namestnika. Danes je vstal papež ter delil avdijske. Sprejel je Rampollo dvakrat, nadalje več kardinalov in drugih dostojanstvenikov.

Pravda Hilsner. Danes je pričela v Pisku druga porotna razprava proti židu Leopoldu Hilsnerju, katerega je svoječasnno že okrožno sodišče v Kutni gori obsodilo na vislice radi umora Neže Hruza. To razsodbo pa je kasajski dvor razveljavil, ker je Hilsner pozneje obdolžil dve drugi osebi kakor kriveca. Razlogi obsodbe, oprti na menanja medicinske fakulte, izključujejo, da bi bil motiv zločina vzetje krvi v katero koli svrhu. Nagib činu da je iskati v spolni pohotnosti. — Glasom nove obtožbe je Hilsner obtožen, da je dne 29. marca 1899. v gozdu Brzina pri Polni umoril Nežo Hruza in da je v noči od 17. na 18. julija 1898. v gozdu Mrsnik v bližini Polne umoril Marijo Klima. Končno je obtožen zločina obrekovanja, izvršenega s tem, da je na okrožnem sodišču v Kutni gori obdolžil Jozua Erbmana in Salomona Wassermann, da sta ona umorila Hruzo. O nadaljni razpravi spregovorimo jutri.

Izgnana duhovnika. Nemška vlada je izgnala dva katoliška duhovnika, Čeha Sviderskega in Herolda iz Prage, ki sta pastirvala v čeških družtvih industrijskih okrajev tiringijskih. — A kakov krik bi bil po vseh hribih in dolinah vse velike Germanije, ako bi se pri nas kakemu priseljenemu Nemcu skrivil le en las!!

Loterijske številke, izžrebane dne 24. oktobra t. l.

Praga	63,	85,	27,	31,	61.
Lvov	32,	46,	1,	26,	44.

60.000 kron znaša glavni dobitek invalidne loterije, kateri se izplača z 20% odbitkom v gotovini. — Opozarjamo naše cenjene čitatele, da bo srečkanje dne 10. novembra 1900.

Družba sv. Mohorja. Z razpošiljanjem knjig smo začeli dne 16. t. m.

Knjige se bodo letos razpošiljale po ti-le vrsti: 1. Američani in Afričani. 2. Krška škofija. 3. Razni kraji. 4. Senjska, Poreška, Bosniška, Djakovska, Zagrebska, Somboteljska in Sekovska škofija. 5. Goriška škofija. 6. Tržaška škofija. 7. Ljubljanska škofija. 8. Lavantinska.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj *takoj, ko dobijo »aviso«, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki provzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamični udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne bodo zastavljali prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Odbor se potruji po svojih močeh, da udje knjige dobé čim prej v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter vne- majte v sreje njihovih ljubezen do Boga in domovine!

V Celoveu, dne 18. oktobra 1900.

O d b o r.

Brzajavna poročila.

Češki deželni zbor.

PRAGA 24. (K. B.) V današnji seji deželnega odbora češkega je predsednik naznanil, da misli vlada sklicati deželni zbor decembra meseca v kratko zasedanje, da bo pred vsem mogel rešiti vladno predlogo o dokladi na državno žganjarino, tako, da se bo ista mogla uvesti že s 1. januarjem 1901.

Pl. Szell v avdienci pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 24. (K. B.) Cesar je sprejel danes predpoludne ministra-predsednika Kolomana pl. Szella v daljši avdienci.

Cesar na Dunaju.

DUNAJ 25. (K. B.) Cesar je danes v jutro prispel semkaj.

Iz romanskega ministerstva.

BUKAREŠTA 24. (K. B.) Prestolonaslednik princ Ferdinand in soproga sta prispela semkaj, da ostaneta tukaj po zimi. Minister za vnanje stvari se je danes v jutro odpeljal v Pariz. Za časa njegove odsotnosti bo pravosodni minister začasno vodil ministerstvo za vnanje stvari.

Z nemške vlade.

BEROLIN 24. (K. B.) »Nordd. Allg. Zeitg.« je i vedela, da je državni kancelar in ministerski predsednik grof Bülow v včerajšnji seji državnega ministerstva, kateri je on predsedoval, v toplih izrazih naglašal zasluge kneza Hohenlohe-Schillingsfürsta ter izvajal v daljšem govoru, kako potrebna je enotna vlada za smotreno notranjo politiko, kakor jo Nemčija zahteva in potrebuje.

Ustaja na Kitajskem.

DUNAJ 24. (K. B.) Kakor je izvedel »Fremdenblatt«; se potrjuje vest, da se je Avstro-ogerska pridružila nemško-angleškemu dogovoru glede Kitajske.

LONDON 24. (K. B.) Nasproti vesti v »Globe«, da je angleška vlada vzela v najem pristanišče Čangvantao v zalivu Liaotung, je izvedela Reuterjeva pisarna, da v londonskih vladnih krogih ničesar ne vedo o takem najemu.

TIENTSIN 22. (K. B.) General Campbell je z levo postansko kolono ekspedicijskega voja, poslanega v Paotingfu, dne 17. t. m. prispel v Pafang.

V Pafangu je bilo zanjih 14 dni 1500 mož cesarske kitajske vojske, od katerih je o prihodu Angležev 500 odkorakalo proti jugu. V bitki z bokserji dne 13. t. m. pri Paučaj-vu je bil neki kitajski general nevarno ranjen. V Menanhsijenu so našli pismo princa Tuana, ki ukazuje, naj ekspedicijo uničijo v močvirjih. Kitajska vlada da dá potrebno orožje na razpolago.

General Campbell koraka dalje na severno stran proti Paotingfu-u. Ostali deli ekspedicije Tienčinske so se dne 18. t. m. združili s četami generala Gazelle-a iz Pekinga ter je pričakovati, da vsa ekspedicija dne 21. t. m. prispe v Paotingfu.

LONDON 25. (K. B.) »Standard« javljajo iz Shanghai: V dobro obveščenih nevojaških krogih so v skrbeh, da Kitajci poskusijo odločno, da bi se polastili Pekinga. »Daily Telegraph« javlja dne 23. t. m. iz Kantona: Ustaši so obkolili Huičau, premagali cesarske čete v odločilni bitki ter se polastili velikega trgovskega mesta Samčau. Tudi v Namlungu na meji Kvantunga in Kvangsija so se vzdignili ustaši.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 25. (K. B.) Brzajavka lorda Robertsa iz Pretorije z dne 22. t. m. javlja: General French je prispel dne 20. t. m. iz Caroline v Bethel; na vsej poti, zlasti v okraju Ermela je naletel na odločen odpor. Dne 16. t. m. sta mu pala dva častnika in pet mož, trije častniki in 16 mož je ranjenih, pet mož pa pogreša. Dne 17. so bili ranjeni 4 možje, 20. je padel en mož, a ranjenih je bilo 47. Kolona Settle je prispela v Hopstadt. Tudi njo so mejpotoma napadali Buri, ki so ranili enega častnika in 15 mož. Pri Zerrustu so Buri napali tren generala Methuena ter sta o tej priliki pala en častnik in en mož, dočim je bilo en častnik in 8 mož ranjenih. Dne 18. so Buri pri Frederiks-

stadtu napali oddelek generala Barton, ki je šel za živili. Dva častnika in dva moža sta bila vjeta, dva moža sta umrla in 4 so bili ranjeni.

Dne 21. t. m. je general Barton zopet imel opraviti z Buri, ki so ga napali z veliko drznostjo. Padel je en častnik. Pri Primarsriveru so Angleži uspešno presenetili oddelek Burov. En Anglež je bil ranjen 18 Burov ujetih.

Govor Chamberleina o položaju na Angležkem.

LONDON 25. (K. B.) Chamberlain je izjavil v svojem včeršnjem govoru (v Fishmongers-Hallu), da hočejo Angleži delovati tudi brez tujih narodov, ako isti odklanjajo angleško prijateljstvo. Ako jih ne moremo pregovoriti, je dejal, potem moramo ostati osamljeni, a ojačeni po varstvu narodov, namreč kolonij. Naša osamljenost bo sijajna: tudi če Anglija pade, bodo kolonije nadaljevale angleške tradicije. Novi imperializem priznava, da imajo vse britanske naselbine iste pravice, kakor Anglija sama. Chamberlain je potem izrazil nado, da gorajo misel podpre vzgled federalizma v Kanadi in v Avstraliji ter je naglašal, da federalizem v vsej državi vsposobi isto, da bo mogla nadaljevati svojo misljo pravičnosti, omike in miru. Chamberlain je oporekal trditvi, da bi Anglija kazala znamenja propadanja ter je zavrnil s tem, da se je spomnil izvrstne vojske, poslana v južno Afriko, vojakov, ki so tamkaj pali na bojišču, ter podpor, katere so o tej priliki poslale naselbine.

Trgovina in promet.

Železnica Trst-Škorklja-Opčine.

Izvrševalni odbor imenovanega podjetja nam poroča: Na shodu akcijonarjev dne 18. februarja t. l. so soglasno odobrili podrobni načrt železnice Trst-Škorklja-Opčine, kakor je bil izdelan na temelju časne koncesije železniškega ministerstva od dne 23. aprila 1899. št. 11110/3. ter se je izvrševalnemu odboru naložilo, da stori potrebne korake na vladi, da vlobi končno koncesijo, da se sporazume z »Österreichische Union Elektrizitätsgesellschaft« na Dunaju glede izvršitve načrta ter da pobira akcijsko glavnico proti časnim potrdilom ter slednjim konstituiru po predpisih zakonov delniško društvo.

Podrobni načrt je bil dne 20. februarja t. l. predložen železniškemu ministerstvu, katero je odobrilo istega z odlokom od dne 10. maja 1900. št. 9300/3 ter sta se dne 7., 8. in 9. junija vršila politični obhod in končna revizija proge. O tej priliki ni bilo nobenih prigovorov niti glede gradnje železnice, niti glede razlastitve zemljišč, vsled česar je železniško ministerstvo z odlokom od dne 16. julija 1900. št. 30291/3 dalo časno privolenje za gradnjo še pred končno koncesijo. Gradnja je torej docela zagotovljena.

Mestni svet tržaški je zagotovil omenjeni železnici dobavo električne sile iz občinske plinarne ob ugodnih pogojih. Tudi z družbo »Union« je sklenjena pogodba ter se sedaj lahko nemudoma prične z izvrševanjem gradnje in z naročanjem potrebnega gradiva v doičnih tovarnah. Gradnja železnice se dovrši tekom prihodnjega poletja ter se o tej dobi železnica izroči prometu.

Društvena glavnica v znesku 1.300.000 kron je docela pokrita; podpisano je namreč 4000 temeljnih delnic po 200 K, dočim je družba »Union« prevzela 2500 prioritentnih delnic po 200 K. Društvena pravila so že predložena vladi v potrjenje.

Podružnica banke »Union« (Tergestej II. stopnice) je prevzela kasiranje deležev; vplačevanje je izvršiti do 20. novembra 1900.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

Novo tržaško pogrebno podjetje
L. Mozetič
vodja: L. Montanelli
Via Torrente (Ponte della Fabbra)
Izbor bisernih in porcelanastih in nagrobnih vencev, trakov, črk, spominov itd.

One naše gosp. kupce ki pošljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne **Fabris**.)

J. PIPAN & Co
Zaloga kave, riža in olja.

Spedicijska poslovnica

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov)
v **TRSTU, Borzni trg št. 9.**

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

G a š p a r H v a l i č

v Gorici v ulici Morelli št. 12

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nam naklonjenim poznanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah naše testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem

Žnidaršič & Valenčič

II. Bistrica v oktobru 1900.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
sklepa

zavarovanja na smrt in na doživetje, doto otrokom, pokojnine in različna zavarovanja.

25-letni mož zagotovi proti četrtletni zavarovalnini **K. 6.42** zaostalim svojim **K. 1000**—, plačilno takoj po njegovi smrti ali pri doživetju **60. leta. Po petletnem plačevanju zmanjšuje se zavarovalnina za dividendo.**

Najugodnejši pogoji. Ves dobiček pripada članom.

V poslednjih letih izplačano je bilo **10 odstotkov** zavarovalnine.

Izplačana dividenda	K 716.541.28
Reserve in fondi	K 20.579.494.88
Dosedanja izplačila	K 62.922.942.86

Pojasnila in tarife radovoljno pošilja

generalno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi

na **Havličkovem trgu,**

kakor tudi nje **generalni zastop v Ljubljani.**

Fondo Coroneo

ulica Coroneo in ulica Fontana (blizo javnega vrta)

„Panoptičen muzej,“

lastnina Erneste Lifka

Muzej je mehaničen, zgodovinsko zanimiv z bogato razstavo visokih oseb v naravni velikosti in zgodovinskih bajk. Vsi razstavljeni predmeti so izdelani od voska in se gibljejo kakor bi bili živi.

PANORAMA

obsega nad 150 slik iz najlepših krajev sveta. Muzej je odprt vsaki dan od 9. zjutraj do 10. zvečer.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseljem in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnimi škatlicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoru za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna naznaka itd. itd.

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“
in
ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“
in
„Gospodarski list“
glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla v slovenskem prevodu ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja **Avgusta Šenoa:**

„Čuvaj se senjske roke“
in
„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12. **TRST** Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. n.**

Preskrbljena z najnovjšimi črkami.

Sprejema naročila na vsakovrstne tiskovine.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovincem.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“ podpira tudi list „Edinost“ !!

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.